

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 189/21
Luxembourg, 21. oktober 2021

Sodba v združenih zadevah C-845/19 in C-863/19
Okrajna prokuratura – Varna

Sodišče je pojasnilo nekatere določbe Direktive o začasnem zavarovanju in odvzemu predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v Evropski unij

Ta direktiva nasprotuje nacionalni ureditvi, ki omogoča, da se v korist države odvzame premoženje, za katero se zatrjuje, da pripada drugi osebi, kot je storilec kaznivega dejanja, ne da bi imela ta oseba možnost biti stranka v postopku odvzema

Dva bolgarska državljana (v nadaljevanju: zadevni osebi) sta bila kazensko obsojena, ker sta februarja 2019 v Varni (Bolgarija) z namenom prodaje brez dovoljenja posedovala zelo nevarne prepovedane droge. Po tej obsodbi je Okrajna prokuratura – Varna (okrožno državno tožilstvo v Varni, Bolgarija) Okražen sad Varna (okrožno sodišče v Varni, Bolgarija) predlagalo odvzem denarnih zneskov, ki so bili med preiskavo odkriti v njihovih stanovanjih.

Na obravnavi pred tem sodiščem sta zadevni osebi navedli, da zaseženi denarni zneski pripadajo članom njihovih družin. Ti družinski člani niso sodelovali v postopku pred navedenim sodiščem, saj tega nacionalno pravo ne dopušča. To sodišče ni odobrilo odvzema navedenih denarnih zneskov, ker je menilo, da kaznivo dejanje, za katero sta bili zadevni osebi obsojeni, ne more ustvariti gospodarskih koristi. Poleg tega, čeprav obstajajo dokazi, da sta zadevni osebi prodajali prepovedane droge, ti nista bili niti preganjani niti obsojeni za tako kaznivo dejanje. Okrožno državno tožilstvo v Varni je to sodbo izpodbijalo, pri čemer je trdilo, da navedeno sodišče pri uporabi upoštevnih nacionalnih določb ni upoštevalo Direktive 2014/42¹.

V teh okoliščinah se je predložitveno sodišče odločilo vprašati Sodišče o nujnosti obstoja čezmejnega položaja za sprožitev uporabe Direktive 2014/42, o obsegu odvzema, ki ga določa ta direktiva, in o obsegu pravice do učinkovitega pravnega sredstva, priznane tretji osebi, ki zatrjuje ali za katero se zatrjuje, da je lastnik premoženja, ki je predmet odvzema. Sodišče se je tako v sodbi izreklo o ključnih vprašanjih za pojasnitev področja uporabe Direktive 2014/42 in razlage nekaterih njenih ključnih pojmov.

Presoja Sodišča

Na prvem mestu, Sodišče je ugotovilo, da **posest prepovedanih drog zaradi njihove prodaje spada na področje uporabe Direktive 2014/42, čeprav se vsi elementi, ki so neločljivo povezani s storitvijo tega kaznivega dejanja, umeščajo v le eno državo članico**. V skladu s Pogodbo DEU² namreč tako kaznivo dejanje spada na eno izmed področij posebno hudih oblik kriminala s čezmejnimi posledicami, ki so navedena v tej pogodbi. Zato je zakonodajalec Unije pristojen, da sprejme minimalna harmonizacijska pravila glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij na zadevnem področju, pri čemer ta pristojnost zajema tudi položaje, v katerih se elementi, ki so neločljivo povezani s storitvijo konkretnega kaznivega dejanja, umeščajo v le eno državo članico.

¹ Direktiva 2014/42/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o začasnem zavarovanju in odvzemu predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v Evropski uniji (UL 2014, L 127, str. 39).

² Člen 83(1) PDEU.

Na drugem mestu, Sodišče je ocenilo, da Direktiva 2014/42 ne določa le odvzema premoženja, ki pomeni gospodarsko korist, ki izhaja iz kaznivega dejanja, za katero je bil storilec tega kaznivega dejanja obsojen, **ampak tudi odvzem premoženja, ki je v lasti storilca kaznivega dejanja in za katero je nacionalno sodišče, ki odloča o zadevi, prepričano, da izhaja iz drugih kriminalnih dejavnosti**. Vendar je treba take odvzeme izvesti ob spoštovanju jamstev, ki jih določa ta direktiva³, in zanje velja pogoj, da je kaznivo dejanje, za katero je bil navedeni storilec spoznan za krivega, med tistimi, ki so v njej našteta,⁴ in da bi lahko to kaznivo dejanje neposredno ali posredno omogočilo pridobitev gospodarske koristi.

Glede prve vrste odvzema je nujno, da je premoženjska korist, katere odvzem je predviden, **posledica kaznivega dejanja, za katero je bil storilec pravnomočno obsojen**.

Glede drugega primera, ki ustreza razširjenemu odvzemu⁵, je Sodišče po eni strani pojasnilo, da **lahko države članice** zaradi ugotovitve, ali lahko kaznivo dejanje privede do gospodarske koristi, **upoštevajo *modus operandi* kaznivega dejanja, na primer, ali je bilo kaznivo dejanje storjeno v okviru organiziranega kriminala ali z namenom ustvarjanja rednega dobička s kaznivimi dejanji**⁶. Po drugi strani, prepričanje nacionalnega sodišča, da premoženje izvira iz kriminalnih dejavnosti, **mora temeljiti na okoliščinah zadeve, vključno s konkretnimi dejstvi in razpoložljivimi dokazi**⁷. V ta namen lahko to sodišče med drugim upošteva nesorazmerje med vrednostjo zadevnega premoženja in zakonitimi dohodki obsojene osebe⁸.

Nazadnje, glede odvzema premoženja tretjih oseb⁹ se zanj zahteva, **da se dokaže, da je osumljenec ali obdolženec premoženjsko korist prenesel na tretje osebe ali da je tretja oseba pridobila tako premoženjsko korist, in da so te tretje osebe vedele ali bi morale vedeti, da je namen tega prenosa ali te pridobitve izogib odvzemu**.

Na tretjem mestu, Sodišče je razsodilo, da Direktiva 2014/42 v povezavi s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah **nasprotuje nacionalni ureditvi, ki dovoljuje, da se v korist države odvzame premoženje, za katero se zatrjuje, da pripada drugi osebi, kot je storilec kaznivega dejanja, ne da bi ta oseba lahko bila stranka v postopku odvzema**. Ta direktiva namreč državam članicam nalaga, da sprejmejo potrebne ukrepe, da **imajo osebe, na katere se nanašajo ukrepi, ki jih določa, vključno s tretjimi osebami, ki zatrjujejo ali za katere se zatrjuje, da so lastnice premoženja, katerega odvzem je predviden, pravico do učinkovitega pravnega sredstva in poštenega sojenja z namenom varovanja njihovih pravic**¹⁰. Poleg tega navedena direktiva določa več specifičnih jamstev zaradi zagotavljanja varstva temeljnih pravic takih tretjih oseb. Med temi jamstvi je **pravica do dostopa do odvetnika ves čas postopka odvzema**¹¹, ki očitno zajema pravico teh tretjih oseb, da se v okviru tega postopka izjavijo, vključno s pravico uveljavljanja njihove lastninske pravice na premoženju, na katero se nanaša odvzem¹².

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

³ Člen 8(8) Direktive 2014/42.

⁴ Člen 5(2) Direktive 2014/42.

⁵ Člen 5 Direktive 2014/42.

⁶ Uvodna izjava 20 Direktive 2014/42.

⁷ Uvodna izjava 21 Direktive 2014/42.

⁸ Člen 5(1) Direktive 2014/42.

⁹ Člen 6 Direktive 2014/42.

¹⁰ Člen 8(1) Direktive 2014/42.

¹¹ Člen 8(7) Direktive 2014/42.

¹² Člen 8(9) Direktive 2014/42.